

POKROK PUBLISHING CO.

vydává
POKROK ZÁPADU
 a místní vydání
 v Oregu pro Maline okres, Neb., v Schuyler a Clarkson pro Colfax okres, Neb., ve Cedar Rapids, Ia., pro stát Iowa, v St. Paul a Minneapolis, Minn., pro stát Minnesota a v Tyndall, S. D., pro státy South a North Dakota.

Předplatné:
 Pro Spojené Státy \$1.50. Pro Kanadu \$2.00. Do Evropy \$2.50 ročně.

Zásilky peněz dají se pomocí našich poukázek (Money Orders), expresních poukázek (Express Money Orders), bankovních poukázek (Bank Draft), anebo v registrovaném dopise. Oznamujeme-li své představení, udejte starou i novou adresu.
 Dopisy s kruhým štětářstvím ochotně uveřejníme. Musí být stručné, psané bez smyslu něčeho osobně pokříditi a podepsány plným jménem, ať již má být v redakci utajeno, anebo s dopisem uveřejněno.

Největší chybou každé velké myšlenky jest, že se jí chytanou lidé.

Učenci nemohou býti snílky, ale hvězdáři jsou stále ve hvězdách.

V Bavorsku jest zakázáno líbat se na drahách. Patrně tam není tunelů.

Na Kubě musí přece býti zjednan konečně pořádek. Nač znepokojuvati se zakročením?

Nejste-li dosud registrováni, máte již jen jednu příležitost — dne 26. října. Pamatuji se na to!

Nejlépeším prostředkem pro politickou očistu bylo by odstřílení každý rok několik politikých bosů.

Jistý kalifornský soudce odpřel ženě přisouditi výživné, jež nechtěla vařiti pro svého chotě. — Není v tom viděti vítězství mužských práv?

V Čes. Budějovicích zakládá se česká továrna na papír. Dosud Čechové nemají takové továrny a musí používat papíru z Německa. V Budějovicích chápu dobře, jak lze bojovati proti Němcům.

V uherském sněmu na rozkaz předsedy hr. Tiszy, opoziční poslanci byli po rvačce policií vyvedeni ze zasedací síně. Až se bude jednati o potlačení jiných národností, hlavně Slováků, půjdou obě strany společně proti nim.

Dr. William Waugh, jeden z nejslavnějších amerických lékařů nervových nemocí, byl interviewován v Londýně, kde právě dluží, pravil, že jest přesvědčen, že moderní žena miluje pouze přírodního člověka, jenž jí zbijie, když zastouží a tu a tam i když nezalouží. Tomu se bude asi špatně dařiti, až ho Američanky dostanou do prádla.

České a německé učitelstvo v Čechách se uneslo ve společné schůzi na resoluci, aby poslanci urychlili vyrovnání a postarali se o úpravu učitelských platů. Rozumným spojením pracujících vrstev obou národností by byly spory v Čechách brzy odstraněny a to ku prospěchu obou stran.

Jak dlouho ještě bude trvati, než pochopíme, že vzdělávání naší česko-americké mládeže nemělo by býti řízeno na základě čitánek, upravených v Čechách? Při všem respektu k tamním učitelům nemůžeme než tvrditi, že pro neznanost amerických poměrů školních a povahy mládeže naší štanika nebude míti takový výsledek, jakou nyní má ohlášu. Co pak nemáme zde dosti kvalifikovaných učitelů, aby mohli sami poříditi opravdu česko-americkou štaniku se skutečným česko-americkým obsahem?

Udávačská aféra chicažská nabyla určitějším tvářností. A možná Meš, že přehazuje. Jevilo-li se prvé udávačství v odporu o světlou, nyní jest ještě odpornější. Říkají se, že udávačský dopis byl psán na papíře "Umě-

lého světa, který s plným srdcem věnuje se lidu za bídných několik set zlatých, postačujících právě k tomu, aby svou existenci uhájil, nad člověkem, který prohlašuje se za nevěře a při tom nechává si zaplatiti za vše, co koná a co dle zákonů naší země jest úplně zbytečné! — Mezi českým farmářem a drem. Iškou je tedy velký rozdíl: Farmář nevěří, Iška věří a má za své víry "business".

DR. IŠKOVI NA PAMĚTNOU.
 V minulém čísle "Vesmíru" náš výtečný učitel lidu p. Dr. Fr. Iška, v jeho duši zaujímá nejvíce prostor Amor Dollaru, sptí na nás, poněvadž pisatel referátu o sjezdu Z. Č. B. J. zobrazil duši Dr. Išky do detailu a ukázal jí v plné její nahotě. A jelikož Amor Dollaru zaujímá větší část jeho srdce, než zájem pro vzdělání našeho česko-amerického dorostu, nedivíme se, že sptí, poněvadž při světle lidů, kam špy jeho cíl a proto se v čas uchýlí z cesty, aby jimi nebyli zasaženi.

Abý eténář sám mohl souditi o neomylné pravdomluvnosti Dr. Išky, uvídáme onu část, které se náš minulý posudek týkal, doslovně dle otisku protokolu:

RESOLUCE.
 Resoluce stran naložení s penězi vybranými v době minulých a siroťčině:

Usnešeno, že peníze sebrané na výše jmenovaný účel nejsou úplně k dispozici tohoto sjezdu, neb výbor uznává právo všech členů i řádu, kteří přispěli na ten účel, že mají první nárok jak naložit s nimi dle svého nejlepšího úsudku. Proto

Usnešeno, aby bylo ponecháno na úplné vůli každému jednotlivci neb řádu požadovat své peníze zpět do doby jednoho roku. Uznává ale, že též nepochybně jakási částka z oněch peněz zbudne, která nebude požadována zpět, a tudíž zůstane naší Z. Č. B. Jednotě, nezbývá než učiniti opatření, jak s těmi penězi naložit a proto usnešeno, odporučiti členům sjezdu, aby takové peníze zbylé byly odevzdány České Matici Školské v Americe co základní částka v podřídnosti v onom podniku, za které by dostaly školy naše potřebných učitelů a pomůcky jako ostatní školy, které již jsou členy České Matice Školské v Americe.

Resoluční výbor:
 Dr. J. P. Pecival, předs.
 B. Horáček, tajemník.
 Br. F. Iška navrhuje přijmouti předcházející resoluce až na odstavce poslední, který má býti změněn tak, aby zbývající část sbírek byla podržena v rukou Hlavní úřadovny co zvláštní fond na podporování starých členů a členkyň Jednoty. — Přijato.

Pěkně to zreadilo, není-li pravda, pane Dr. Iško! Zajisté Vám bude za pravdu hlášanou žeňtati i koza sousedova!
 Doktore přiznejte se, že na čem není hodně velká černá pečeť s Vaším sanctem, že za každou cenu se budete snažiti to porazit! Vaše výmluva, že žádný ničeho podstatného a bezpečného o Matici České v Americe neví, je lži, pokud se týče některých členů sjezdu. A nevíte-li Vy o ní nic, pak jste ignorant; víte-li o ní, pak jste schoval kartu, zafixoval jste si, aby jste vyhrál. Pane doktore, co je prospěšnější pro náš dorost, k zachování českosti v Americe: Matice Česká, aneb Váš Husův Dům, na nějž jste žádal \$100 od sjezdu Z. Č. B. J. a při tom jste před resolucním výborem snažil se nápodobiti Demonsthena ve výmluvnosti, ale ne v poctivosti byste snáze elfe dosáhl! Nyní se Váš táži, kolik Čechů amerických zná účel domu Vašeho? Husův Dům to nebude. Až dosud je to jen zneuctívání památky Husovy!

Mně vždycky huusilo se zneužívání jmén našich velikánů pro mamón a alávu, ať už to činí jednotlivce neb spolek. Jen dále, doktore, lid přece jednou prohlédne a ovedě! se americké přislóví "Give the calf more rope, and it will hang itself!" — dejte teleťi více provazu a ono samo se ukáří.
 V čtém pisatel referátu a tohoto článku, V. Bureš.

POCTIVÁ ŽURNALISTIKA.

Věru, že nás neteší opakovati tuto dávno ohehranou písničku o poctivé česko-americké žurnalistice. Článek pana dra. Išky ve Vesmíru ze dne 29. září však nemůže zůstat bez odpovědi. Paal v něm o nepoctivém způsobu žurnalistiky a výslovně praví, že my jsme referovali o Omažákém sjezdu nepoctivě.

Nemáme nie proti tomu, chce-li český žurnalista použiti starého triku, kterého používá přebíhajcí zloděj volaje: Chyťte zloděje! — Pokládáme však za svou povinnost upozorniti čtenáře, které by snad křik jeho mohl zmásti, na skutečnost, že on jest tím skutečným a jediným nepoctivým žurnalistou, který křičí při každé příležitosti, aby pozornost čtenářů od svých vlastních nepoctivostí odvrátil.

Dr. Iška jest monstrum česko-americké žurnalistiky, jako vydavatel přetrumfl i ty, z jejich školy vyšel. Není příkladu většího podvodu, než který se stal v jeho časopisu, jež založil, aby "vzdělával a poučoval lid česko-americký," jak sám o něm často tvrdí.

Bylo to asi právě před rokem, kdy Svobodná Obec Chicažská obzavovala uprázdněný stolec svobodomyšlnosti. Tehdy Iška byl jediným kandidátem. Půdu pro to si připravoval dlouho, již za života Zdrůbkova. Aby pak obhájl přijímání poplatků za oddávání, otiskl důvody, které zemědělský Zdrůbek napsal v druhém ročníku "Ducha Času", tušime asi roku 1878. Vynechal však ze Zdrůbkova článku dva odstavce, kterých ovšem nemohl potřebovati. V nich Zdrůbek pravil, že nechtě svobodomyšlný řečník žádných poplatků za svůj výkon, jinými slovy, že oddává zdarma. — Kdo však chce přes to dáti nějaký obnos dobrovolně, má se ho užití pro společné účely, ku př. ke zřizování knihoven, anebo k jiným kulturním účelům. Z vynechání tohoto odstavce jest vidno, jak poctivý jest Dr. Iška jako žurnalista.

Nepoctivost žurnalisty jest viděti v tom, že vynechává podstatnou část citátu, jenž jej má obhájit, protože tato část vlastně vyvrací to, co obhajoba Iškova má dokázati. Kdyby něco podobného učinil kněz kterékoli církve, Iška byl by prvním, který by jej vláčel černí svého listu, Iška byl by prvním, který by nařídil svému dvornímu katovi, aby ho popravil na první stránce svými okopirovanými verši, Iška byl by prvním, který by učinil poplach, že jest "nevěra" a "svobodomyšlnost" ohrožena. Quod licet Jovi, non licet bovi, praví latinské přísloví, po česku: Co může Jupiter, to nesmí obyčejný tvor. To není žurnalistická poctivost, na jejíž stanovisko se vždy dr. Iška staví, to jest přímo žurnalistická zvrhlost.

Hleďte na stránkách jeho týdenníku a hemžte se to tam příklady takových podvodů.
 Iška pracuje obvyklými zbraněmi: nepoctivostí, osočováním, sasměšňováním. Těmito ještě před sjezdem umlel p. Vosku, na sjezdu vlastním umlel a sasměšňoval p. Tupého, který ač mlad, má svoji životní zkušenost a má také ideály, které ho vedou poctivou cestou k propagování svobodomyšlnosti a pokroku, nikoli však kapsami věřících nevěřců, jako jde Iška.

Jednáním takovým Iška česko-americkému životu vůbec, ani svobodomyšlnosti zvláště, neprospěl ani mravnost a pokrokovost lidu česko-amerického nijak nepovzněl. Naopak. Sbluboval si svoji sektu, svou církvíčku, jež mu tvoří oporu, aby mohl provozovati své nekalé řemeslo. Spílá kde komu a má vše, co nevyšlo z jeho tvářní ruky. Štve proti Národní Radě, proti Tiškově kanclářské, proti Matici Školské. A tím vším znepravil veřejný život česko-americký. Po krémách chicažských má své nádhoně, své vycházeče. Po způsobu středověkých inkvizitorů dovedá se o všem, co se o něm při pivě mluví. Nedivno, že pak takové podle individuum donášil mu, aby se zavěděl a obháil na výsultu jeho přímě věci, které slyšel a jež zbarvuje přímo křiklavými barvami. Iška zná psychologii davu, ví, jak a čim lidem zaliehotiti.

Proto je mezi jeho vyznávateli tolik fanatismu, který propukává ve všech případech, kdy někdo je proti názorům výslovným Iškou a půjde-li to tak dále, kam dospějeme v této zemi, jaká bude naše budoucnost? Nemí třeba dlouho hledati odpověď. Čekají nás lápavy. Zde na cizí půdě budou hořší.

Abý příkly jistě, o to už se poctivý Iškův časopis přičiní.

HYPOTEČNÍ ÚVĚR V CIZINĚ A DOMA.

Hypoteční akciové společnosti a sdružení v cizině pracují s podivuhodným úspěchem. Pouze v Německu jest třicet pět společností a 25 sdružení. Celkový počet akcií (bondů) vydaných těmito společnostmi, sáhá nad 8 billionů marek. Ve Francii, velká pozemková banka "Crédit Foncier" vydala akcií mezi dvěma až třemi billiony. Právě tak španělsko, Portugalsko, Alžír a Egypt, Brazílie a republika argentinská má hypoteční banky, jež náležejí mezi největší peněžní ústavy těchto zemí. (Anglie nemá hypotečních bank, pravděpodobně proto, že je tam t. zv. systém pozemkových daní a zákonných srážek až do dosažení práva vlastnického.)

V některých zemích, jako ku př. v Srbsku, Francii a Rusku jest pouze jediná pozemková banka, která pak má monopol v obědoh toho druhu; v případech těchto ovšem jsou banky vládními ústavami.
 Historie hypotečních bank začíná dosti daleko nazpět, totiž v druhé části 18. století. Po sedmi letech válce Šlezsko octlo se asi v týchž podmínkách, jako byla Georgia, když jistá výprava dostihla moře. Šlezsko bylo válečným územím Fridricha Velikého. Splátky hypotečních půjček najednou stouply nesmírně vysoko, pro nedostatek kapitálů vhodných pro takové půjčky a pro bezpříkladnou povtařku po penězích na nově upravené země.

Byla tudíž založena společnost, aby vedla hypoteční obchod a získala si potřebný kapitál z malých podílů. Toto sdružení bylo počátkem moderní hypoteční akciové společnosti. V podstatě byl činěn obchod jednoduše hypotečními půjčkami a vydáváním bondů společností, které byly zajištěny určitým dílem na hypotéce.
 Bondy evropských hypotečních bank jsou zaznamenávány na různých burzách a mají široký a volný trh. Hypoteční banky jsou v Evropě tak dobře vedeny a jejich akcie jsou tak vysoko ceněny, že jsou prodávány výše než akcie měst nebo drah. Akcie tyto nesou úroky od 3 do 4 1/2 procenta. Ruské bondy nenosou tak velké úroky jako Německé a Francouzské. Obligace pozemkové banky Crédit Foncier jsou na trhu na základě 2,60. Za francouzsko-německé války 4-procentní bondy Crédit Foncier stouply na 9 procent.

V nynější historii hypotečních bank v Evropě — až na několik nedůsledných výjimek — není nezdrav. Tento rekord a popularita zajištění, jsou nejvíce povinnými díky přísné kontrole se strany státu a opatrným podnikům fidejtitelů.

Evropské banky pozemkové omezují se opět na určitou výši zápujček. Mez vytknutá jest skoro u všech společností a sdružení od 55 do 66 procent. Půjčky na vinice a lesy nepěkněraňují výši 33 procent. Crédit Foncier nesmí půjčiti více než 50 procent hodnoty kteréhokoliv majetku. Podívalme-li se na druhý, nejvyšší bod, seznáme, že berlinská hypoteční banka půjčuje až 75 procent na nejlepší městské majetky.

V New Yorku úvěrní banky mohou půjčiti do výše 66 procent hodnoty a spofitelní banky až 60 procent. Revně na zlepšené farmy v dobře položených krajinách jest obvykle půjčovati až 66 procent. V nových krajích, ku př. ve státě Washington, jest mezi výpujček na residence a pozemky osadníků 40 procent.

Evropští bankéři mají velikou výhodu nad americkými vlastními v tom, že mohou získati vlastnictví majetku již několik dní po nplacení splátky. Ku příkladu, Crédit Foncier čeká pouze 8 dní. V této zemi odklady, ukládané zá-

konem, jsou pozoruhodně a dlouhé úroky, taxy a výlohy stoupají. Tyto poplatky přidávají se k dlouho, významnému na majetku. Jako výsledek, jeví se procento půjček na majetek daleko vyšší než jest procento skutečných výpujček.

Obchod s hypotečními bondy je v této zemi nyní na pevném a konservativním základě. Jest v rukou společností, o jejich neohobnosti a schopnosti nelze pochybovati. V New Yorku obchod jest celý v rukou společností, které jsou spojeny se společnostmi, vládnoucími velkými kapitály, které v první řadě jsou ručiteli za hypotéky. Jejich řízení a správa jsou neobyčejně pšáné. V Chicagu, St. Louisu, Clevelandu, Louisville a jiných městech hypoteční bondy prodávají se místními společnostmi. V některých případech jsou vydávány od ručitelů nebo hypotečních bank, v jiných od úvěrních společností.

Dr. J. F. Schefčik,

...stojící se vřídání...
OČNÍM, UŠNÍM, NOSNÍM A HRDELNÍM NEDUHŮM.
 Účad. hodiny: 9 do 12 hodin. Odpoledne od 1 do 5 hodin.
 Člady: 201 S. Main Street, 1st Floor, N. W. Main 4070. T. S. Center 4788. Box T. S. Calhoun 5642. MINNEAPOLIS, MINN.

Dr. F. A. Sedláček

OMAHA, NEB.
 ÚŘADOVNA: 1270 So. 13th Street, proti Hotelu Prague. Tel. Red 4612
 RESIDENCE: 1451 So. 11th Street. Tel. Douglas 4286.
 Dospívá Dr. Allison v nemocnici.
 V ÚŘADOVNĚ od 1 do 4 hod. odpol. V neděli od 9 do 11 hod. dopol.

Dr. F. H. Kučera

český lékař a ranhojč
 VE VERDIGRE, NEB.
 V každé době a do okolí jede na povolání. 16-17
 Farmarský telefon v úřadovně. Jest hotov posloužiti krajanům!

Dr. Břetislav Dienstbier

český zubní lékař
 pokoj č. 718-716 v budově City National Bank, 16. a Narney ul. Res. 1918 S. 14. St. Tel. Doug 4605
 Všechny zubní lékařské práce koná nejmodernějšími zdravotními způsoby za nízké ceny. Telefon. Douglas 4984. Účastuje od 8. dop. do 5. h. odp. Věter die upřímně. 561

DR. J. C. SOUKUP,

ZUBNÍ LÉKAŘ
 Telefon: Douglas 130
 201 Paxton Block (roh 16. a Farnam) OMAHA, NEBB.

Dr. J. J. Warta

SPECIALISTA
 v nemocích očí, uší, nosu a krku a přízpůsobování břeží najal ul. úřadovnu 928-4 v nové W. O. W. budově. Než tato bude dohotovena, bude úřadovati ve své residence. 712
 2614 So. 13. Str., Omaha, Nebraska.

Louis Berka

právník
 a spolehlivý rádce ve všech právních záležitostech a státopce při soudcích. — Obraťte se na něho s důvěrou. 48-49
 Úřadovna: 664 Omaha Nat'l Bank, 17. a Farnam. Tel. Douglas 7607.

C. H. Kubát,

právník a veřejný notář.
 V oboru svém zkušený. Spolehlivý státopce u všech soudů.
 103 Barker Block. 15. a Farnam, Tel. Doug. 6667. Omaha, Neb.

Julius J. Zimnik,

právník
 a spolehlivý rádce ve všech právních záležitostech.
 718 Brandeis Webster Bldg. Tel. Douglas 5976
 OMAHA — NEBRASKA.
 Státopce u všech soudů. 717